

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XIII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v torek, dne 10. junija 1930.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 68.

Grški gostje v Sloveniji.

Po navdušenih sprejemih v Beogradu in Zagrebu je prišla skupina predstavnikov grških gospodarskih in kulturnih krogov tudi v Slovenijo. Prvi posej grških prijateljev je veljal Bledu. Skupina se je odpeljala v četrtek zvečer iz Zagreba naravnost na Bled. Sprejeta je bila z velikim navdušenjem in iskrenim veseljem. Zveza za tujski promet, občinska uprava na Bledu in prebivalstvo je napravilo vse, da so mogli gostje v najboljšem razpoloženju uživati krasote našega Bleda. Bivanje na Bledu bo ostalo našim grškim prijateljem, kakor so sami izjavili, v najlepšem spominu.

Z gorenjskim vlakom ob en četrti na deset so se pripeljali gostje v soboto zjutraj z Bleda v Ljubljano. S kolodvora so se podali naravnost v Zbornico za TOI, kjer so bili oficijelno sprejeti od predstavnikov zbornice, oblasti, mestne občine in gospodarskih korporacij in organizacij. Sprejem je bil v svečani dvorani Zbornice za TOI, kjer je sprejel goste predsednik zbornice gosp. Ivan Jelačin. Izrekel jim je v francoskem jeziku iskreno dobrodošlico z željo, da bi jim bilo bivanje v Sloveniji čim prijetnejše. V odsotnosti gosp. bana ing. Serneca je v imenu banske uprave pozdravil goste pomočnik bana g. dr. O. Pirkmajer. Njegovim toplim pozdravim besedam so se zahvalili gostje z glasnimi aplavzi. Za g. podbanom je nagovoril skupno podžupan g. prof. Jarc. Intimnemu sprejemu so prisostvovali predstavniki zbornice, zastopniki ljubljanskega velesejma, Zveze industrijev, Zveze trgovskih gremijev in Zveze obrtnih združenj. Za prisrčne pozdrave se je predsedniku g. Jelačinu zahvalil predsednik solunske zbornice g. Dimitrij Papakostantinu. Povdaril je, da jih je veselilo, ker so videli v Jugoslaviji, posebno pa v Sloveniji velik gospodarski napredek. Uverjen je, da bodo prijateljski odnošaji med obema državama rodili prav lepe uspehe. — Podžupanu je odgovoril direktor grško-srbske banke v Solunu g. Dukas.

Po oficijelnem sprejemu so si gostje ogledali zbornične prostore.

Skupina, ki se je udeležila izleta na pobudo grško-jugoslovenske lige v Solunu, je štela 36 oseb. Poleg dveh bivših ministrov so bili izletniki odlični predstavniki grškega gospodarstva, pa tudi grškega kulturnega sveta, saj so bili med njimi rektor solunske univerze in mnogi znanstveniki ter najodličnejši predstavniki grškega novinarstva.

Po posetu zbornice so se gostje odpeljali v avtomobilih v Vevče, kjer so si pod vodstvom gen. tajnika papirnice g. dr. Cirila Pavlina ogledali vse zanimivosti obrata. Uprava papirnice je priredila gostom zakusko. Dobrodošlico je izrekel v imenu uprave gen. tajnik dr. Pavlin, a odgovoril mu je in se zahvalil za prisrčen sprejem in izkazano gostoljubnost predsednik industrijskega združenja v Solunu g. dr. Kiroš Kirčis.

V avtomobilih so se gostje vrnili ob 12. v Ljubljano in sicer direktno na velesejm. Za pregled velesejma je bil določen ves popoldne. Gostje so pokazali za velesejm izredno zanimanje. Čudili so se pro-

izvodom naše industrije. V prav posebnih meri so hvalili pohištvo, proizvode, tekstilne in strojne industrije, ter so si beležili podatke glede blaga in cen. Ni dvoma, da bo rodil ta obisk obilo pozitivnih uspehov za našo produkcijo in trgovino. Velesejska uprava je priredila gostom v čast intimen obisk na velesejmu v Dolničarjevi restavraciji. V imenu velesejske uprave jih je pozdravil član upravnega sveta velesejma g. ing. Milan Suklje. Zahvalil se mu je predsednik solunskega velesejma, povdarjajoč, da se je jugoslavija udeležila drugega mednarodnega velesejma v Solunu in upravi solunskega velesejma zagotovilo, da se bo jugoslavija udeležila tudi letošnjega velesejma. Na tem terenu bomo po bližje spoznali in roko v roki s popolno iskrenostjo delali za procvit in prospeh obeh držav.

Grški gostje so ostali na velesejmu do večera. Ob 20. uri so se udeležili banketa, ki ga jim je priredila v prostorih »Zvezde« mešna občina ljubljanska. Na banketu je goste pozdravil kot domačin podžupan prof. Jarc. Sledila je cela vrsta zdravic v slovenskem, grškem, srbskem in francoskem jeziku. Gostje je ponovno pozdravil med drugimi tudi predsednik Zbornice za TOI g. Ivan Jelačin. Govoril je o veliki praktični važnosti takih posestov zlasti za gospodarsko zblizanje. Omenil je, da so si Slovenski gospodarski krogi ogledali gospodarske institucije v Solunu že pred šestimi leti. Grčija in Jugoslavija se morata medsebojno gospodarsko dopolnjevati. Interesi se ne križajo. Medsebojni promet je bil pa doslej sorazmerno še majhen, zato čaka-

jo gospodarske institucije obeh držav še velike naloge. Zbornica TOI bo skušala vzajemne interese kar najbolje pospeševati.

Banket je potekel v najlepšem razpoloženju. Ob pol 11. uri so se gostje razšli, ter so s polnočnim vlakom nadaljevali pot proti Mariboru.

V Mariboru so na čast gostom vihrale po vseh ulicah trobojnice. Goste so sprejeli na kolodvoru ob 7 zjutraj zastopniki trgovskih in industrijskih organizacij, mestne občine, državnih oblasti ter tujsko prometne zveze. V kolodvorski restavraciji je bil skupen zajtrk, nakar so se izletniki v spremstvu domačinov odpeljali v mestnih avtobusih v Falo. Po ogledu električne centrale so gostje posejli še tvornico za dušik v Rušah ter vinarsko in sadjarsko šolo v Mariboru. Predsednik trgovskega gremija g. Weixl, ki je iskreno pozdravil goste že ob prihodu na kolodv. je odpeljal v lastnem avtomobilu nekaj izletnikov tudi na Mariborski otok. Žal, da se niso mogli radi prekratkega časa vsi ogledati to lepo in privlačno točko Maribora.

Opoldne se je vršil skupen obed v hotelu »Orel«. V imenu tujskoprometne zveze je pozdravil goste g. dr. Snuderl, v imenu gospodarskih krogov pa g. V. Weixl. Za prisrčen sprejem se je zahvalil bivši grški finančni minister G. Kofinas. Sledilo so še druge zdravice. Oduševljeni nad lepoto štajerske pokrajine so se grški gostje poslovili ob 15. uri. Nadaljevali so pot do Grobelna in v lepo Rogaško Slatino, kjer jih je gostoljubno sprejela zdraviliška uprava. V Rogaški Slatini so se mudili gostje žal le par ur. Odpotovali so zvečer mimo Krapine in Zagreba v Novi Sad, Subotico in dalje.

Položaj naše industrije in izgleidi za bodočnost.

(Poroča ing. Milan Suklje na VII. redni Glavni skupščini Zveze industrijskega Konec.)

Naši premogovniki so dosegli v letu 1929 posebno velik promet. Že v zimskih mesecih pa je prišlo do zastoja, iz katerega je nastala težka kriza. Tačasno stanje se mora označiti kot izredno težavno. Proizvodnja se mora reducirati in se bo le počasi zopet povečala.

Zaposlenost naše industrije železa in jekla je bila že proti koncu leta 1929 občutno zmanjšana. Depresija je zadobila zlasti meseca januarja t. l. akuten značaj. Še sedaj je stanje naročil manjše nego lansko leto. Ta pojav ne opazimo samo pri nas, marveč je tudi železarna v Zenici meseca aprila t. l. ustavila obratovanje kar za tri tedne. Sedanja slaba konjunktura je v glavnem posledica obče gospodarske depresije. K temu pride še okolnost, da se na nerodajnih mestih morda ne posveča zadostna pažnja zaposlenosti domačih podjetij. Še vedno se dogaja, da grede na račun reparacij naročila v inozemstvo, ki bi se mogla podeliti domačim producentom. Tudi se nam sporoča, da se na podlagi točke 6. občin priponb k XV. delu carinske tarife večkrat uvaža carine prosto material, ki se doma izdeluje v zadostnih količinah. V interesu domače industrije bi se morala preprečiti naročila na račun reparacij ter svobodni uvoz po navedeni določbi carinske tarife v vseh primerih, da se dotični material more nabaviti doma. Kakor stvari danes stojijo, ni še videti znamenja, ki bi kazalo na izboljšanje stanja.

Situacija naše strojne in kovinske industrije se stalno slabša. Podjetja se največ pritožujejo nad tem, da se uvaža na reparacije material, ki bi se mogel izdelovati doma, tako zlasti železni mostovi in vagoni. Z ozirom na posebno važnost te industrijske grane bi bilo želeto, da se zaposluje v čimvečji meri in to tudi za žrtve višje cene.

Že v letu 1929 se je pojavila depresija v industriji usnja in obutve. Napram prejšnjim letom je promet občutno padel. Tvornice morajo prodajati izdelano usnje po nižjih cenah, prilagojenih nižji ceni sirovih kož, tudi če je blago izdelano iz preje po višji ceni kupljenih sirov. Kar posebej tiče čevlarske industrije, se promet polagoma zopet dviga na prilično normalno višino.

Naši tekstilni industriji se je z izvestne strani že večkrat očitalo, da ji gre predobro. Pri tem se je popolnoma prezrlo, da je ta stroka v vseh okrajih, kjer delajo njeni obrati, v izredni meri prispevala v povzdigo blagostanja prebivalstva. Tudi so se prezrle velike težkoče, katere mora premagati, ako naj uspeva. Te težkoče so postale v slednjem času tako velike, da resno ogrožajo večino podjetij naše tekstilne industrije. Mnogo škoda je povzročila letošnja premila zima, ker je ostala do maleda vsa zimska roba neprodana. Znatne zaloge na zimski rob pa so zgubile na vrednosti vsled izrednega padca cene bombaža in volne. Prizadeta pod-

jetlja morajo resno misliti na redukcijo svojih obratov, in je neko veliko podjetje v Mariboru že uvedlo petdnevni tednik. Izgleidi so neugodni, tembolj ker na nas pritiska inozemski dumping. Inozemska tekstilna industrija, tako tudi čevlarska, je sama v težki situaciji in išče inozemske odjemalce za vsako ceno in na vse pogoje. V posebni meri veljajo prednje navedbe za naše tovarne pletenin. Mnogo je sedaj odvisno od prihodnje svetske letine. Upati je, da se bodo sedanje težave prebolele, ker se mora domači konsum v doglednem času zopet dvigniti.

Tudi industrija papirja in lepenke je nezadostno zaposlena. Pri tem moramo beležiti dejstvo, da se ravno sedaj ustanovljajo nove tvornice in povečuje kapaciteta obstoječih. Želimo, da se ta pogumni optimizem izkaže upravičenim. Sicer narašča konsum v boljših vrstah papirja, nasprotno pa je konsum ovojnega papirja letos padel skoraj na polovico. Ker se pri nas porabi na leto in prebivalca samo 28 kg papirja, dočim znaša poraba v zapadni Evropi 20 do 29 kg, bi bilo pač računati, da bo konsum polagoma tudi pri nas naraščal. Dejstvo je, da se skoraj vsi dnevniki v državi tiskajo na rotacijskem papirju, ki se uvaža iz inozemstva, odkar se je ukinila uvozna carina. Po našem mnenju bi to ne smelo biti.

Položaj naše kemične industrije je trajno težaven. Prodaja umetnih gnojil na domačem trgu je bila že preje nezadostna in se je letos še zmanjšala. Izvoz se mora boriti z ostro konkurenco na svetskem trgu in proti skrajno znižanim cenam.

Po navedenem je sedanja slika v splošnem dosti neugodna, niti ni ugodnih izgleidov za bližnjo bodočnost. Naša industrija je s pogumom in vztrajnostjo prebolela krize, ki so se večkrat pojavile v prejšnjih letih. Zato hočemo upati, da bo premagala tudi sedanje vse večje težave. Vendar bo v svojem boju za obstanek in napredek le tedaj uspela, če bo naša javnost pravilnejše in razsodnejše cenila veliko važnost industrije za gospodarsko življenje države. Tudi se mora kraljevska vlada zavdati težavnosti sedanjega usodnega momenta, v katerem se morda odloča o naši gospodarski bodočnosti. Hvaležni pozdravljamo programatično izjavo, katero je podal minister trgovine in industrije gospod. Juraj Demetrovič v Ljubljani dne 29. maja t. l., na dan otvoritve prelepega jubilejnega velesejma. Njegova izjava je imela svoj višek v geslu: Edini naš odgovor na program agrarnega protekcionizma je in mora biti industrijski protekcionizem!

VIZUM MED AVSTRIJO IN ITALIJO S 1. JULIJEM ODPRAVLJEN.

Dne 6. t. m. sta sklenili Avstrija in Italija dogovor, po katerem je z veljavnostjo od 1. julija odpravljen vizum med obema državama za obojestranske državljane. Od tega dne za vstop v ti dve državi ali za izstop iz njih ni potrebno nič drugega kot veljavni domači polni list. — Avstrijski listi pozdravljajo to dejstvo kot velik napredek na poti normaliziranja v potovanju. Seveda opozarjajo tudi na politično plat, na potovanje dr. Schobra v Rim, na Mussolinijevo napitnico itd. Naj bo, kakor hoče, vsaka olajšava v medsebojnih stikih narodov in držav je dobrodošla. Vidimo, da se pri obojestranskih dobri volji da marsikaj doseči. Kje manjka dobre volje, da še sedaj ni odpravljen vizum med Avstrijo in Jugoslavijo?

Mednarodni kongres za zaščito upnikov.

Kakor smo že poročali, je bil odprtjen 1. kongres 31. maja na Dunaju. Preidemo olivirvene formalnosti. Po njih je izvajal avstrijski zvezni kancelar dr. Schober misli o težki gospodarski krizi, ki ogroža nekatere države. Ta kriza zahteva obrambnih odredb, predvsem zaščito producenta in trgovine pred nereelnimi dolžniki. Vse države so v interesu gospodarskega razvoja zavezane, da nudijo potrebno pravno zaščito in varnost za izvedbo upniških transakcij. Avstrijski trgovski minister dr. Hainisch je pozdravil idejo tega kongresa kot prvega in edinega te vrste. Ocenil je delo kongresa s stališča mednarodnega gospodarskega življenja. Direktor zveze upnikov dr. Berg je podal v daljšem govoru glavne cilje organizacije za zaščito upnikov. Glavno nalogo vidi v izgradbi enolne mednarodne fronte upnikov proti nepoštenim in nereelnim dolžnikom. Druga glavna naloga kongresa je, da poda vsem državam pobude za izgradbo kreditne zaščite, zlasti v tej smeri, da se potom mednarodnih dogovorov insolventno pravo dopolni in po možnosti poenoti.

Dan našo, 1. junija, so se pričela posvetovanja kongresa in sicer v prostorih dunajske Trgovske zbornice. Prvo predavanje je imel prof. dr. Barisch, komentator avstrijskega poravnalnega reda. Po njegovih izjavah naj bo predpogoj za sodno poravnavo primerenost poravnave, ki se mora ugotoviti s polno gotovostjo na temelju dolžnikovega premoženjskega stanja. Podlage za to naj da dolžnik. Drugi predpogoj je možnost in sigurnost, da se bo poravnava tudi res izvedla. Važno je tudi, da je pričakovani zaključek v gotovem razmerju s poravnalnim postopanjem, ki je zvezano s stroški; zmeraj naj se najprvo preuči, ali se otvoritev poravnalnega postopanja sploh splača. Prof. dr. Meszlenö iz Budimpešte je govoril

o likvidacijski poravnavi in o izvenkonkurzni prisilni likvidaciji. Po mnenju referenta je prisilna likvidacija na mestu zmeraj tedaj, če gre za nepomembne konkurze in prisilne poravnave. Pri tem je pa važno, da se prilegajo in z drugimi zahtevami na enak način obravnavajo tudi bistveni pogoji konkurznega postopanja, zlasti omejitve prednostnih zasebnih in eraričnih zahtev. Dr. Görgö iz Budimpešte je govoril o polrebi mednarodne insolventne statistike. Gre v prvi vrsti za statistiko aktiv in pasiv, za statistiko doseženih kvot, razporejeno po panogah, in za način postopanja — sodno ali izvencodno. V ta namen je potrebno sodelovanje vseh organizacij za kreditno zaščito. Referent predlaga izdelavo vprašalne pole in priporoča, da se porabi k sodelovanju narodnogospodarska sekcija Zveze narodov.

2. junija je govoril dr. Schumann iz Leipziga o reformi konkurznega postopanja o vprašanju možnosti in mejkvolnega zvišanja in skrajšanja poravnalnega postopanja in konkurza. O tem vprašanju je govoril tudi dr. Oppenheim z Dunaja.

V zaključni seji 3. junija je govoril prof. Jäger iz Leipziga o reformi prizivnega prava in dr. Wahle o kreditnih varnostih.

Slednjič so bili sprejeti zaključni sklepi. Ena resolucija obvezuje Zvezo za zaščito upnikov k pospeševanju kreditne varnosti, druga zahteva ustanovitve mednarodnega centralnega urada za obravnavanje najvažnejših vprašanj kreditne zaščite, tretja resolucija zahteva mednarodno ureditev insolventnega prava. Dalje so sprejeli teze za izvedbo polom mednarodne pravne pomoči, sklep glede ureditve mednarodne insolventne statistike ter sklep, naj bo kongres za zaščito upnikov stalna naprava.

Pariško gospodarsko pismo.

Pritožbe francoskih kmetov postajajo vedno nujnejše in živahnije. So krivo pri tem je pomanjkanje organizacije in skupnega dela in predvsem popuščenje prej ravno v Franciji tako izražena čula kmečkega prebivalstva za domačo grudo. Odseljevanje od doma postaja v obsežnih pokrajinah zlasti jugozahodne Francije narodna nevarnost; kajti zapuščenost posestva in hiše pokupujejo Italijani in tudi Španci. Z zgledi in številkami so dokazali, da francosko poljedelstvo nikakor ne zna zadostno izkoristiti svojih velikih prednosti, to je velike rodovitnosti in neposredne bližine dežel, ki potrebujejo za svoje zgoščeno industrijsko prebivalstvo velikega uvoza živil. V poljedelstvu naložena glavica se izredno nizko obrestuje, kar je pač povzročila posledica napak glede metodične izrabe zemlje. V kmečkem posestvu naložena glavica se obrestuje komaj z 1½ do 2%, doneski poljedelskega obratnega kapitala pa povprečno tudi ne več kot s pičlimi 5 odstotki. V teh razmerah se denarni trg naravno težko zainteresirajo za naložbe na deželi. Poslabšanje položaja v razmerju predvojnne dobe se vidi iz sledečih številk: v kmečkem posestvu naložena glavica je s svojimi 100 milijardami stabiliziranih frankov ostala enaka 20 milijardam zlatih frankov iz leta 1914. Pri teh številkah je računski pomnožilec torej petkratna, pomnožilec izdatkov in bremen pa 6½- do 7kratna; torej so se dohodki napram predvojni dobi skrčili za dobrih 25 odstotkov; pa so se že takrat bridko pritoževali nad težavami poljedelstva. Preobremenitev si razlagajo predvsem iz velikega obdavčenja kmečkega posestva in poljedelskih produktov. Nekoliko zboljšanja si obetajo od davčnih olajšav, o čemer smo že pisali; a ta lepa godba takoj utihne, ker so departementi in občinski odbori dajatve zvišali. V mnogih okrajih bodo morali plačati kmetje še več kot doslej. Francoskemu poljedelstvu manjka v prvi vrsti močna samoorganizacija. Kakor v Nemčiji pridelovanje riži, tako bi se moralo v Franciji omejiti pridelovanje pšenice; pšenica vzame veliko zemlje, ki bi ob drugi uporabi mogla nesti veliko lepše

dohodke. Tudi tržne razmere bi se morale radikalno spremeniti.

Francoska metalurgična industrija do zadnjih dob ni čutila posledic svetovne krize. A že nekaj tednov sem se tudi njen položaj slabša. Da se je položaj poslabšal, je jasno izraženo v odredbi glede dobave množin hematičnega litega železa za domači trg. Za junij je določenih že dosli manj ton kot za prejšnje mesece, a še zmeraj 25.000, za julij že samo 20.000 in za avgust samo še 10.000 ton. In pri tem se je ravno lito železo glede cen še najbolj držalo. Poslabšani položaj je vplival seveda tudi na francosko premo-garstvo; prodaja je očito padla, naročila prihajajo neredno.

Odprava delnic z večkratno glasovalno pravico se v praksi ni obnesla. Cilj te reforme je bil ta, da se odstrani tiranično gospodarstvo upravnih in nadzorstvenih svetov družb ter da se poživijo borzno delovanje. A ta cilj se ni dosegel; kajti takozvane kontrolne delnice obstojajo še naprej in vzamejo odredbi parlamenta vso moč. Urejeno je vse tako, da more deset milijonov teh kontrolnih delnic imeti večjo moč kot sto milijonov navadnih delnic. Industrijske družbe imajo tudi še drugo možnost, da se izognejo novi prepo-vedi. Zvišajo glavnico, a zvišanje ostane pridržano izključno le njih podružnicam. Podružnice zvišajo svoj obratni kapital prav tako in naprosijo centralne, da podpišejo novo izdane delnice. To je čisto preprosto, ne nasprotuje nobenemu zakonitemu predpisu in ulrudi gospodarstvo upravnih svetov na občinih zborih, ki sklepajo o razdelitvi čistega dobička. — Nova odredba tudi ne nudi nobenega varstva proti borznim manevrom. Opelovano se dogodi, da skupine spekulantov nakupijo pred občinskimi zbori velike delniške pakele industrijskih podjetij in da s tem pritisnejo na takšno razdelitev dobička, kakršna odgovarja njih koristim. Zato se ni čuditi, da »reforma« nikakor ni izpolnila vanjo stavljenih nad. Šest mesecev je bilo določenih za oddajo ali spremembo delnic z večkratno glasovalno pravico. Sedaj je gotovo, da se bo moral parlament hočeš nočeš s tem vprašanjem še enkrat baviti.

RAZLASTITVENA OBRAVNAVA ZA ZGRADBO PODVOZA PRI RAKEKU.

Uprava državnih železnic namerava pri Rakeku (v km 483-8) zgraditi podvoz. Kralj. banska uprava razpisuje o tem politični obhod v zvezi z obravnavo za razdelitev zemljišč v kat. občini Rakek, ki se bo vršila v četrtak 26. t. m. s sestankom komisije na žel. postaji Rakek ob 9-19 odnosno ob prihodu ljubljanskega potniškega vlaka. Seznamek prizadetih zemljišč je s predmetnimi načrti na vpogled do 25. t. m. v občini Rakek. V tem času lahko vložijo vsak udeleženec pri sreskem načelstvu v Logatcu usmen ali pismen ugovor.

KONKURZI.

Društvo industrijecev in veletrgovcev v Ljubljani je izdalo naslednjo okrog-nico o otvorjenih in odpravljenih konkurzi, predkonkurzi in prisilnih poravnava izven konkurza za čas od dne od 31. do 31. maja 1930.¹

A. OTVORJENI KONKURZI:

Beograd, Zemun, Pančevo: Vojinović Pavel, Beograd, Dositejeva ul. 23.

Dravska banovina: Juritsch Fric dr. pok., Maribor.

Savska banovina: Jugoslavensko rudarsko i industrijsko društvo d. d., podružnica Golubovac; Lončarić Ivan, Šelce

Primorska banovina: Druttor Albert i Berta, Šibenik.

Drinska banovina: Salom D. Elias, Sarajevo.

Dunavska banovina: Jelić Vaso, Debeljača; Litenko Ivan i žena, Veliki Bečkerek; Matejić Milovan; Vašić Mladen; Matejić, I. Mladen; Ranković M. Radovan; Popović; Zahradnik Kristof, Sečanj.

Moravska banovina: Jovanović Nedeljko, Trbunje; Nešić Dušan, Kragujevac; Nikolić M. Nerad, Niš; Nikolić M. Nikola, Niš; Vujičić J. Pavel, Niš.

Vardarska banovina: Šaban Abdurain Soko, Struga.

B. OTVORJENI PREDKONKURZI:

Savska banovina: Zeisler A., Zagreb.

C. RAZGLAŠENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA:²

Dravska banovina: Alojzij Gnušek, Maribor, Glavni trg 6.

Savska banovina: Fertalić Mijo, Pitomaca; Glesinger Vilim i sinovi, Osijek; Pollak Josip, »Kavaliere«, Zagreb.

Primorska banovina: Štrkalj Klara, roj. Druttor, Šibenik.

Drinska banovina: Muftić H. Mujaga, Gračanica.

Dunavska banovina: Bertalan Balaš, Bajmok; Čović Vinca, Subotica; Grinbaum Vilim i članovi tvrdke: vd. Grinbaum Fričesa roj. Kralj Margita, Urban Vilim, Urban Andrija, Veliki Bečkerek. Kapamađžija Branko i Vučerić Ilija, Novi Sad.

D. ODPRAVLJENI KONKURZI:³

Beograd, Zemun, Pančevo: Jeremić Ilija, Beograd; Vuletić Mihajlo i Niko-kić, Beograd.

Dravska banovina: Riher Valentin, Pristava.

Savska banovina: Grubić Bogdan, Nova Kapela; Hochman Leo i drug, Bjelovar; Percel Stjepan, Zagreb; Zgrebačka tvornica sapuna i kemijskih proizvoda, d. d., Zagreb.

Primorska banovina: Milošević Taško, Likovac.

Drinska banovina: Spašić Ljubisav, Loznica.

Zetska banovina: Čehoslovačko-Jugoslovensko trgov. društvo, Split.

Dunavska banovina: Gegner Vilim, Crvenka; Novičić Milo, Vučkoviće; Poljak Mikso, Suza; Šajić Slavko, Vršac.

Moravska banovina: Balović Stevo, Zaječar; Skovrić Vitoimir, Belušić; Žikić Svetislav, Čuprija.

Vardarska banovina: Kostić Ilija, Djakovica; Mizroha Salomon, Skoplje; Popović Arsenij, Surdulica.

¹ Ostali podatki, n. pr. kdaj je ugotovljeni narok, katero sodišče je razglasilo konkurz, kdo je konkurzni upravitelj, se izvedo v tajništvu društva.

² Ostali podatki, n. pr. kdaj je ugotovljeni narok, katero sodišče je razglasilo postopanje potom prisilne poravnave, kdo je upravitelj prisilne poravnave, koliko prezadolženec nudi in kako namerava obveznosti izpolniti, se izvedo v društvem tajništvu.

³ Vzrok, zakaj je bilo postopanje odpravljenno, se izve v tajništvu društva.

Po svetu

Porast vlog v Pošni hranilnici. Po objavi Pošne hranilnice so hranilne vloge v mesecu maju zelo napredovale. Prispilo je 8155 novih vlagateljev, tako, da je sedaj vlagatelj Pošne hranilnice 94.226. Vsota vseh vlog je v mesecu maju narasla za 8 in pol milijona dinarjev in je bilo ob koncu meseca maja vlog za 140.559.509 dinarjev. V mesecu maju je bilo odprtjenih 144 novih čekovnih računov, ki jih je sedaj vseh 18.392 pri Pošni hranilnici v Beogradu in njenih podružnicah v Ljubljani, Zagrebu, Sarajevu in Skopju. Čekovni promet je znašal v mesecu maju 5.259.493.868 dinarjev, na vseh ček. računih je bilo vloženo 839.840.812 dinarjev. Skupno je bilo vloženo v štedenje in na čekovne račune do konca meseca maja 985 milijonov dinarjev.

Izpremembe v kazniški službi. Kralj je na predlog ministra pravde podpisal ukaz, ki sta z njim postavljena na razpoloženje Manojlo Mrvić, upravnik beograjske kaznilnice v 1/5. in dr. Aleksander Pavičević, zdravnik iste kaznilnice v 1/5.

Anglo Persian Oil Co je imela v preteklem letu 5.200.000 funtov čistega dobička in bo razdelila 20-odstotno dividendo, največjo v zadnjih letih. V letu 1928 je bilo čistega dobička 2.800.000 funtov, dividenda 12,5%.

Budimpeške banke so glede na obrestno znižanje Narodne banke znižale obrestno mero na vloge v tekočem računu.

Francoska banka ima zlatih zalog za 43.800 milijonov frankov; prav v zadnjem času jih je pomnožila za 615 milijonov.

Reparacijska plačila Nemčije Zedinjenim državam se ne bodo vršila potom Banke za mednarodna plačila, temveč neposredno iz Nemčije v USA.

Pogajanja o evropskem kartelu vagonov se bodo nadaljevala na koncu tekočega meseca v Parizu.

Nova trgovska pogodba med Nemčijo in Turčijo bazira na temelju največje ugodnosti; za ca. 80 postavk je dovolila Turčija carinski popust v višini 10 do 30 odstotkov.

Škodove delnice na borzi v Parizu niso izpolnile vanje stavljenih nad. Prvi dan vpeljave jih je bilo prodanih 54, nato še enkrat 23, zadnji teden pa 3 do 8 na dan. Vrh tega je notica padla za več kot 10 odstotkov.

Sporazum v avstrijski kovinski industriji. Tozadevna pogajanja so po dolgem času sedaj zaključena. Gre v prvi vrsti za dogovore glede kvotne razdelitve, zlasti za domačo kvoto. Napravili bodo skupni, prodajni urad. Glede določitve enotnih prodajnih cen se vsled nejasnih razmer na mednarodnih kovinskih trgih ni dal doseči noben obvezen dogovor.

Največjo bakreno topilnico Britanskega imperija bodo v kratkem dogradili v provinci Ontario v Kanadi. Njena kapaciteta bo šla do 250.000 ton. — Prvo borzno kupčijo iz zraka je napravil te dni neki French, ko je na krogu »Zeppelina« prodal 1000 delnic na newoorški borzi. — Nov velik padec srebra, ki je v zvezi z dogodki na kitajskih bojiščih, zaznamuje borza v Šanghaju. Posledica je bila ta, da je pet tamošnjih velebank ustavilo izplačila. Sledilo jim bo še več drugih tvrdk. — Telefonska koncesija v Rumuniji je oddana Morganovi skupini. Njena ponudba je za 14 točk ugodnejša kot druge. — Turški vžigalčni monopol Kreugerju je podpisan. Velja za 25 let. Turčija dobi kot predujem na svoj deležni dobiček posojilo deset mil. Din po 5½% in zgradi v teku pet let pri Carigradu tovarno, ki krije turško porabo. — Producenti kavčuka so pričeli zopet pogajanja za redukcijo produkcije na 75 odstotkov kapacitete. Inicijativa je izšla to pot od nizozemskih producentov. — Svetovne zaloge soli znašajo 2.250.000 t on. Upajo, da jih bodo s produkcijsko omejitvijo kmalu izdatno skrčili.

Dober dobiček brez rizika

Razpečuje v kraljevini Jugoslaviji Fran Ksav. Lešnik,
Maribor, Cankarjeva 26

dosežete s prodajo

MAGGI-jevih izdelkov za juhe.

Iz prakse upravnega sodišča v Celju.

Judikati finančno-pravnega referata
upravnega sodišča.

(Zbral referent finančno-pravnega se-
nata g. dr. Ludvik Brence, sodnik
upravnega sodišča v Celju.)

(Nadaljevanje.)

55.

Člen 128. zakona o neposrednih
davkih. Po preteku v gornjem dolo-
čilu predvidenega 30 dnevnega roka
vlozene pritožbe, za katere se ni po-
daljšal pritožbeni rok v smislu 4. od-
stavka čl. 4. zakona, niti se ni obenem
z njimi opravičila prekoračitev roka
v smislu 3. odstavka čl. 4. zakona, se
zavračajo z odločbo II. instance.

(F 47/30, F 44/30.)

56.

Pogoj za davčno obveznost. (Čl. 1.
zakona o davku na posl. promet.)
Pogoj za davčno obveznost je podana,
ako izhaja že iz vrste poslov (nabav-
ljanje in oddajanje blaga proti pla-
čilu) kakor tudi določil društvenih
pravil, udeležba zadrušnikov na čis-
tem dobičku, določila o razdelitvi do-
bička) da podjetja pri svojem poslo-
vanju že v naprej računajo s čistim
dobičkom in je brezpomembno ali
se je čisti dobiček faktično dosegel
ali ne in v kakšno svrhu se je upo-
rabilo. (F 9/25.)

57.

Predmet poslovnega davka. (Čl. 1.
zakona o davku na posl. promet.)
Odškodnina za ustanovitev lastnega
obrata in odstop odjemalcev izdelkov
tega obrata drugemu enakemu pod-
jetju ne podlega davku na poslovni
promet, ker ne gre niti za prenos te-
lesne stvari ali pravice, niti za uslugo
v smislu čl. 3. zakona. (F 40/29—6.)

58.

Prenos pravice. (Čl. 2., točka 2.)
O prenosu kake pravice v smislu za-
kona o poslovnem davku ne more
biti govora, ako se je z odplatno po-
godbo šele ustanovila pravica, ne pa
prenesla že obstoječa pravica.

(F 40/29—6.)

59.

Obseg besede »usluga«. (Čl. 3.) Pod
besedo »usluga« (storitev) je razumeti
le pozitivne storitve, kar posebno ja-
sno izhaja iz določila čl. 4. zakona
(samostojna delavnost); ne spadajo
pa sem negativne storitve, to so opu-
stitve. (F 40/29—6.)

60.

Prostost oddavka na poslovni pro-
met (Člen 1., odst. 3. zakona o davku
na poslovni promet.) Po tem določilu
je davka prost uvoz, bodisi kot gol
prenos preko carinske linije, bodisi
v zvezi s predhodno dobavo, ki je
povzročila uvoz, ni pa davka prost
donos blagovne posesti, ki sledi temu
uvozu. Če je od inozemske firme uvo-
ženo in na tuk, železn. postajah le-
žeče blago prodal dalje njen tuzemski
zastopnik tukajšnjim trgovcem, ni za
davčno prostost potrebnega direkt-
nega stika med uvozom in prodajo.
Kupujoči trgovci niso kupci-uvozniki.

(F 61/25—8.)

61.

Zavezanost družbenikov poslovne-
mu davku. (Čl. 4.) Za davek na po-
slovni promet pridobitne družbe jam-
čijo vsi solastniki podjetja solidarno v
smislu čl. 7. zak. o davku na poslovni
promet, če ravno vrši davku zavezani
promet faktično le en družabnik.
Kajti promet se vrši pri takem pod-
jetju na račun in v interesu vseh
družabnikov, vsled česar se mora re-
či, da vsi družabniki samostojno v
smislu zakona o poslovnem davku so-
delujejo pri opravljanju prometa.

(F 82/29.)

Ljubljanska borza

Tečaj 10. junija 1930	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22.765
Berlin 1 M.	13.4925	13.5225
Bruselj 1 belga	—	7.8992
Budimpešta 1 pengő	—	9.8987
Štutgart 100 fr.	—	1095.90
Dunaj 1 šilling	7.9686	7.9986
London 1 funt	274.65	275.45
Newyork 1 dolar	—	56.50
Paris 100 fr.	220.98	222.98
Praga 100 kron	167.50	168.30
Trst 100 lir	295.40	297.40

Na borzi se povprašuje po naslednjem
blagu:

Parjena bukovina: 10 m³, I., od 50 mm;
5 m³, I., od 80 mm; 10 m³ sirove bukovine,
II., 80 mm; 40 m³ parjene bukovine, 33 mm.
— Cena naj se glasi franko vagon nakladal-
na postaja.

Bukovi hlodi, I., brez vsake napake, dve
tretjini vagona dobro zraščeni na tanjšem
koncu, premer v vrhu mora biti najmanj
35 cm. — Cena franko vagon nakladalna
postaja.

Lipovi plohi, I., in sicer: 15 m³ 180 mm,
od 35 cm naprej; 15³ 80, 100, 120 mm (veči-
noma 80 mm), od 25 cm naprej (plohi ima
tedaj lahko minimalno na eni širini 20
centimetrov in na drugi 30 cm, sredina
tedaj 25 cm) pri 180 mm pa 30 in 40 cm
(sredina 35 cm). Blago mora biti suho. —
Cena franko vagon meja Podbrdo tranzit.
Dobava v 3 mesecih.

Trami: 8/8 4 m 500 kom., 5 m 200 kom.,
6 m 150 kom.; 11/11 4 m 200 kom., 5 m 300
komadov, 6 m 300 kom., 7 m 200 kom.;
11/13 5 m 1000 kom., 6 m 1000 kom., 7 m
300 kom.; 13/16 4 m 100 kom., 5 m 250 kom.,
6 m 400 kom., 7 m 250 kom., 8 m 150 kom.,
9 m 50 kom., 10 m 20 kom., 11 m 10 kom.;
21/27 10 m 10 kom., 11 m 5 kom. — Cena
naj se glasi franko vagon meja Postojna tranzit.

Trami uso Trst: 8/11 4 m 300 kom., 5 m
300 kom.; 11/11 4 m 200 kom., 5 m 200 kom.,
6 m 250 kom., 7 m 200 kom.; 11/13 6 m 100
komadov, 7 m 100 kom., 8 m 150 kom.; 13/16
6 m 30 kom., 7 m 50 kom., 8 m 50 kom. —
Cena franko Sušak pristanišče. — Ponudbe
se prosi čimprej.

1 vagon brsta, I., zdrav, suh, v debelinah
45, 50, 60. — Cena franko vagon meja Po-
stojna tranzit.

Bukova metlišča: 27×27, od 1 do 1.10 m
dolžine. — Cena franko meja Postojna.

Trami: 50 kom. 18/24 cm od 5 m, 30 kom.
18/24 cm od 6 m, 50 kom. 18/24 cm od 10 m;
dobava takojšnja z navedbo cene franko va-
gon nakladalna postaja.

Jelove deske: ca. 1000 m³, III., 18 mm, v
širinah od 16 do 40 cm, medija 25 cm, blago
mora biti ostrorobo, paralelno, očeljeno, s
toleranco do 1 cm konicitete, eksportna roba.

Mešana bukova in gabrova drva, suha, 1
meter dolžine, se rabi več vagonov. — Cena
franko vagon meja Postojna tranzit.

Bosanski oreh, od 70 cm srednjega pre-
mera naprej, isti mora biti črne kvalitete.

Več vagonov bukovih metlišč, 27×27 mm,
dolžina od 1 do 1.10 m. — Cena franko
vagon nakladalna postaja.

Več vagonov bukovih hlodov, od 2.20 m
dolžine naprej, od 26 cm srednje širine na-
prej in ne preko 55 cm širine, kvaliteta I.,
II., z nekaj III., blago sveže. — Cena naj se
glasi franko vagon Podbrdo tranzit.

50.000 komadov hrastovih železniških pra-
gov in sicer: polovica kvantuma v dimenzi-
jah 16×16×26×260 cm; II. polovica kvan-
tuma v dimenzijah 16×15×25×260 cm. —
Cena naj se glasi franko vagon meja Jese-
nice ali franko vagon Spielfeld.

Jelkove deske: 210 m³ ostrorobih, paralel-
nih in sicer: eno tretjino samo I. in dve
tretjini II., vse 4 m dolžine, od 17 do 36 cm
širine, medija 22 do 25 cm, v sledečih di-
menzijah: 21 m³ 12 mm, 90 m³ 24 mm,
24 m³ 38/48 mm, 51 m³ 18 mm, 24 m³ 28/34
milimetrov. — Cena naj se glasi franko
vagon meja Postojna ali franko prihod Trst.

Neobrobljena bela bukovina: 1—3 vagona,
60 mm debeline, od 1 m dolžine naprej, od
17 cm širine naprej. — Cena feo vagon Po-
stojna tranzit.

Tesan ali rezan les, ca. 50 m³: 30 m³ 8 do
9 m dolžine, 23×25 cm debeline; 10 m³
9.50 do 10 m dolžine, 25×25 do 27×27 cm
debeline; blago ne sme biti koniceno, ampak
enakomerne debeline (v vrhu kakor spodaj
enako). — Cena franko vagon Podbrdo ali
Postojna tranzit.

Letve in polmorali: ca. 10 m³ od 28/58
milimetrov, ca. 10 m³ od 38/78 mm; vse
ostrorobo, očeljeno, popolnoma zdravo, ravno
in belo, suho, I., II., III., vezano, z navedbo
cene franko vagon nakladalna postaja.

Deske, smreka, jelka, 28 mm, 4 m, para-
lelne, podmera, II., III., franko vagon Su-
šak pristanišče. Dobava takojšnja.

Meesnovi drogi, 850 kom., od 6.50 m,
7.50 m, 8.50 m, premer v sredini 18 cm,
franko vagon Sušak pristanišče.

1000 komadov tramov 11/13, 7 m, (ca. 100

kub. metrov): 50 m³ tramov 4/4, 4/5, 5/6,
6/7, 7/8", od 4 do 10 m, franko vagon Sušak
pristanišče.

Trami: merkantilni, lepo tesani — fob Su-
šak ali fob Fiume: 8/8 4 m 500 kom., 5 m
200 kom., 6 m 150 kom.; 11/11 4 m 200
komadov, 5 m 300 kom., 6 m 300 kom., 7 m
200 kom.; 11/13 5 m 1000 kom., 6 m 300 ko-
madov; 11/13 5 m 1000 kom., 6 m 300 kom.;
13/16 4 m 100 kom., 5 m 250 kom., 6 m
400 kom., 7 m 250 kom., 8 m 150 kom., 9 m
50 kom., 10 m 20 kom., 11 m 10 kom.; 21/27
10 m 10 kom., 11 m 5 kom.

PONUDBE:

Hrastovi hlodi: ca. 300 m³ od 30 do 70
centimetrov srednjega premera, dolžina ka-
kor uzuelno. — Cena franko vagon nakla-
dalna postaja.

Smrekove deske: 20 vagonov, 20, 25, 30,
40 mm ter 18, 24, 28, 38 mm, I., II., III. in
podmernih, lepo in suho blago, brez jelke.
— Cena franko vagon meja Kranjska gora.

Meesnovi hlodi, odnosno bi se isti žagali
po želji kupca.

Bukove cepanice: 50 vagonov starih oziro-
ma sekanih pred 6 meseci. Cena franko
vagon meja Postojna tranzit.

Lipovi plohi: 1 vagon tombante, 40, 60, 80
in 100 mm zdravo suho blago. Cena franko
vagon meja Postojna.

Bukovina: neparjena, žamana, suha: ca.
12 m³, 60 mm; ca. 9 m³, 50 mm, I., II.; ca.
17 m³, 38 mm; ca. 35 m³, 27 mm, I., II., III.;
vse 2.25 m dolžine od 14 cm naprej. — Cena
franko vagon meja Postojna tranzit.

2 vagona neparjene in nežamane bukov-
ne 33 in 38 mm, I., II., III., dolžina od 2.25
do 5 m ter 2 vagona smrekovih desk 25 in
30 mm, I., II., koniceno žagane, blago je
zdravo in suho, dobava takojšnja. — Cena
franko meja Postojna.

Trami: 11/11 cm deb. 150/4, 150/5, 50/6;
11/13 cm debeline, 100/4, 100/5, 100/6, 50/7,
30/8; 13/16 cm debeline, 50/4, 100/5, 100/6,
100/7, 100/8, 30/9, 30/10; blago je suho in
lepo tesano. — Cena franko vagon nakladal-
na postaja.

Bukovi plohi: dolžina 2.30 m; ca. 12 m³
debeline 33, 50, 70 in 80 mm, ožamano, I.,
II. vrste; ca. 15 m³ debeline 50 in 60 mm,
ožamano, I., II., III., monte; ca. 30 m³ de-
beline 33, 50, 70 in 80 mm, nežamano, I.,
II., III., blago je suho in lepo obdelano. —
Cena franko vagon nakladalna postaja.

Hrastova drva z odpadki, od 0.50 m do
1.20 m dolžine, suha, blaga je ca. 5 vagonov,
dobava promptna. Cena franko vagon meja
Postojna.

Atiseje

useh vrst eno- in večbarvne

Jugografika

Ljubljana, Sv. Petra nasip 25

**ITALIJANSKO-ŠPANSKI MONOPOL
ŽIVEGA SREBRA.**

Občni zbor rudnika živega srebra
Monte Amiala, ki je karteliran s špan-
skim državnim rudnikom v Almadenu,
je sklenil zvišanje glavnice od 32.4 na
48.6 milijonov lir v svrhu odplačila
bančnega dolga. Dalje je sklenil občni
zbor, ki se je vršil v Milanu, valoriza-
cijo rudniških naprav, poslopj in stro-
jev od 38 na 48.4 milijonov lir v svrhu
tvorbe nadvrednotnega zaklada 10.4
mil. lir. Dividenda ostane nespremenje-
no 45 odstotka. Glede kontingentnega
dogovora poročajo, da je dobila za pr-
va tri leta Španija 55 odstotkov, Itali-
ja 45; pozneje jih bo imela Španija 60,
Italija 40. Zastoj v prodaji je nastal tu
di vsled špekulacijskih prodaj, ker se
pojavi šlemljenje, da bi se italijan-
sko-španski monopol živega srebra
srl. Zaloge družbe so narasle od 13
na 35 milijonov lir. Pričakuje se zopet-
no odpuščanje delavcev.

**GOSPODARSKO POROČILO IZ PRI-
MORSKE BANOVINE.**

Novi pridelek v tej banovini je prav
dober. Oliva je različno obrodila. V
Makarski je 25 vagonov olja naprodaj.
Trgovina z vinom v zadnjem času ni
dobra, izvoz je slab. Vis in Korčula
sta razprodala manjše množine črnega
vina po 2.5 do 3 Din za liter; belo vi-
no je po 4 Din. Nekaj vagonov vina je
šlo na Dunaj, v Prago in v Gradec; v
Švico so šli trije vagoni za poskušnjo.
Ribji lov je trpel vsled slabega vre-
mena.

Razno

Ruski poljedelski prostor raste. Svet
ljudskih komisarjev je izdal naredbo,
da naj znaša za letošnji jesenski po-
sevek določeni svet 43 milijonov hek-
tarov, to je 9.6 odstotka več kot lani.
Za pomladanski posevek je bilo dolo-
čenih letos 76.5 milijonov hektarov, od
katerih je bilo do 20. maja obdelanih
65.5 milijonov. Leta 1930 bo prišlo na
rč 30.2 milijonov hektarov, na pšenico
2.4, na ječmen 0.45.

Angleški in nemški premog. Prodaja
angleškega premoga se je poslabšala
še v zadnjih tednih, v Nemčiji pa ob-
stoji prodajna kriza že več mesecev.
Zato je tudi premogovna produkcija v
obeh deželah zelo različna. V Angliji
je bila produkcija v prvih štirih letoš-
njih mesecih z 87.7 milijoni ton celo
večja kot lani v istih mesecih, ko je
znašala 86.9 mil. ton, v Nemčiji je pa
zmešala produkcija črnega premoga v
prvih štirih letošnjih mesecih 50.6 mili-
jonov ton ali 2.5 mil. ton manj kot
lani v istem času, produkcija rjavega
premoga pa 47.7 mil. ton, za celih 9.6
mil. ton kot lani v mesecih jan.—april.

Mednarodna industrija linoleja. V
preteklem letu so linolejski koncerni
Nemčije, Anglije, Švice in Holandske
delali skupno. Pozneje je tej delovni
skupnosti pristopila tudi francoska li-
nolejska industrija. Racionalizacijske
odredbe so nadaljevali v vseh obratih.
Prodaja leta 1929 se je napram letu
1928 zboljšala. Priklopite so povzo-
čile mnogolere odpise; kljub temu pa
upajo, da bodo posamezni koncerni iz-
plačali zopet vsaj 15odstotne dividen-
de. Letošnjo kupčijo označajo vseskoz
kot zadovoljivo, prodajne številke od-
govarjajo lanskim.

»Sava«, obče zav. d. d.

je imela 28. p. m. svojo redno glavno
skupščino za leto 1929. ter je po po-
ročilih ravnateljstva in zaključnih ra-
čunih zaključila poslovanje s dobičkom
od 3,197,675.01 Din in plača 10 odst.
dividendo, kakor vedno dosedaj. Skup-
na vsota bilance znaša 42,148,554.37
Din, a družbeni garancijski fond
29,304,608 Din.

Ta družba, ki se bavi z elementar-
nimi panogami, je tekem 9 let od po-
stanja izplačala okrog 160,000.000 di-
narjev, kar najzgovorneje kaže važ-
nost tega našega podjetja v gospodar-
skem življenju naše države.

»Sava« je bila osnovana v letu 1921.
od naslednjih zavodov: Jugoslavenska
udružena banka d. d., Zagreb; Jadransko-
podunavska banka, Beograd; Prva
hrvatska štedionica, Zagreb; Srpska
banka, Zagreb; Zemaljska banka za B.
i H., Sarajevo; Zemaljska banka, Beo-
grad; Assicurazioni Generali v Trstu.

* * *

Program za dobavo dela v Nemčiji
obsega 1 milijardo mark; najbolj sta
udeleženi državna železnica in državna
pošta. Posamezna ministrstva imajo v
načrtu naročila za ca. 250 milijonov
mark. — Z glavnico ene milijarde lejev
bo v kratkem ustanovljena nova ru-
munska velebanka. Udeležena bosta
Avstrijski Kreditni zavod in Ogrska
Splošna Kreditna banka. — Trgovska
pogodba med Ogrsko in Grčijo je bila
3. t. m. podpisana v Atenah. Pridejani
so ji dogovori o plovbi, transportu, o
konzularnem zastopstvu ter seznam
onih grških in ogrskih blagovnih vrst,
ki uživajo posebne ugodnosti. — Inter-
national Nickel Co. of Canada je ime-
la v prvem letošnjem četrtletju 920.000
funtov čistega dobička, to je 17.5%
manj kot lani v istem času. — Dohodki
družbe Sueškega prekopa so znašali
v prvih petih letošnjih mesecih 458 mil.
frankov, to je za 20 mil. fr. manj kot
lani. — Državna zveza nemške indu-
strije je poslala posebno študijsko ko-
misijo na Kitajsko, da proučuje tamo-
šnje razmere. V dvamesečnem polova-

nju je obiskala komisija Kanton, Šanghaj, Nanking, Hankov, Tsinglav, Dajren, Mukden, Tientsin in Peiping, kakor se sedaj imenuje prejšnji Peking. — Nova tobačna tovarna v Nišu, največja in najbolj moderna v Jugoslaviji, bo otvorjena 15. t. m. Predelovala bo najboljše vrste tobaka iz južnih krajev Jugoslavije.

Čilenska družba solitra. Program nove čilenske solitrove družbe, ki se sedaj imenuje »Ascósana«, je sledeči: Namen ji je najprvo prevzem obligacij in prednostnih delnic vseh produktivnih čilenskih solitrovih podjetij in hkrati dosega kompromisa z onimi podjetji, ki svojih solitrovih najdišč ne izrabljajo. S koncentracijo bo dobilo novo podjetje breme 30 milijonov funtov z letno obremenitvijo treh milijonov funtov. Dalje bo morala družba takoj izdati 5 milijonov funtov za obstoječe tehniške naprave s produkcijsko kapaciteto 700 lisoč ton solitra na leto. Vsa glavna novega podjetja znaša 75 milijonov funtov, od katerih pride na čilensko vlado polovica, polovica pa na dosežanja podjetja. Naznačeni morebitni dobički bližnjih let so 4, 5, 6½, 8 in 9 milijonov funtov. Te številke temeljijo na domnevi, da bo povprečna cena solitra 1 funt pri toni nižja kot je bila lani, čeprav se tak pdec v ceni ne pričakuje neposredno. — Pogajanja angleških in nemških producentov umetnega dušika z manjšinsko skupino se nadaljujejo.

161 protestov proti ameriški carinski noveli. Proti novi ameriški visokozaščitni carinski tarifi je došlo doslej iz 23 raznih držav v Washington nič manj kot 61 različnih protestov. Vlada jih je oddala sedaj dobesedno senatu. Protesti soglašajo v smeri, da je z novimi tarifami ogroženo gospodarsko ravnanje sveta. Zlasti ostro je besedilo italijanskega protesta. V nemškem protestu beremo med drugim: Sklepi zakonodajnih ameriških korporacij v zadnjem času v vprašanju carinske tarife so povzročili veliko skrb v onih nemških industrijskih in trgovskih krogih, ki so zainteresirani na trgovini z Zedinjenimi državami. Strah za bodočnost njih trgovine se zdi posebno utemeljen spričo dejstva, da so predlagana ameriška carinska zvišanja pri številnih blagovnih vrstah tako visoka, da v praksi ne pomenijo nič drugega kot uvozno prepoved.

NAJGLOBLJA CENA SREBRA.

Cena srebra v Londonu je padla 3. t. m. na 16½ pence. Najgloblja cena, ki jo je imelo srebro na koncu preteklega leta, je bila 21½ pence, torej 5 pence nad sedanjo ceno. Ta tečaj je bil zaznamovan začasno na prehodu od leta 1902 na 1903 in pozneje samo še na koncu novembra 1929. Dočim je znašala letna povprečnost 1929 še 24 7/8 pence, zaznamuje prvo letošnje če-

lretje stalno padanje cene srebra, pri čemer je padlo srebro na 18½ pence. V aprilu se je zdelo, da se bo tečaj zboljšal, a že v prvih dneh maja se je pojavil padec na 17½ pence, in ta tečaj sedaj zopet ne drži več. Srebro notira v Londonu od leta 1835 dalje; sedanji njegov tečaj pomeni rekordno globino vsega stoletja. Kakor domnevajo informirani krogi, je pričakovali nove baisse; nekateri mislijo celo, da bo prišlo srebro na 12 pence, torej na 1 šiling. Vzrok padca je naraščajoča demonelizacija srebra, tudi v azijskih državah. Kitajska n. pr. je v začetku tekočega leta postavila svojo morskoro carino na zlato podlago. Vprašanje cene srebra nikakor ni samo zadeva onih dežel, v katerih imajo še srebrno valuto; indirektno se mora gibati cene srebra poznati tudi v novni ceni zlata. Kajti v tisti izmeri, v kateri pada cena srebra, bodo najbrž razne azijske države hotele pospešiti prehod k zlati valuti; to bo imelo za posledico ojačeno povpraševanje po zlato, z vsemi onimi znanimi pojavi, do katerih je pričlost zlata že opelovano dovela. — Cena srebra v razmerju do zlata je bila okoli leta 1900 še 1 : 10, pred svetovno vojsko pa 1 : 33 do 40. Od vojske naprej je pa zopet znatno padla.

Tržna poročila

TRŽNE CENE V CELJU

dne 1. junija 1930. Govedina: V mesnicah I. vrste Din 20, II. vrste Din 18. Na trgu I. vrste Din 20, II. vrste Din 18, III. vrste (kravje meso) Din 16. 1 kg vampov Din 9, 1 kg. pljuč Din 9, 1 kg jeter Din 12, 1 kg ledvic Din 17, 1 loja Din 10. Teletina: 1 kg telečjega mesa I. vrste Din 22, 1 kg telečjega mesa II. vrste Din 20, 1 kg jeter Din 18, 1 kg pljuč Din 16. Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. vrste Din 28, 1 kg prašičjega mesa II. vrste Din 25, 1 kg. prašičjega mesa III. vrste Din 22, 1 kg pljuč Din 10, 1 kg jeter Din 20, 1 kg glave Din 13, 1 kg slanina I. vrste Din 24, 1 kg slanina II. vrste Din 23, 1 kg slanina na debelo Din 23, 1 kg suhe slanina Din 28, 1 kg masti Din 25, 1 kg šunke Din 30, 1 kg prekajenega mesa I. vrste Din 27, 1 kg prekajenega mesa II. vrste Din 25, 1 kg prekajenih parkljev Din 8, 1 kg prekajene glave Din 13, 1 kg jezika Din 28. Konjsko meso: 1 kg konjskega mesa I. vrste Din 7, 1 kg konjskega mesa II. vrste Din 6. Klobase: 1 kg krakovskih Din 30, 1 kg debrecinskih Din 40, 1 kg debrecinskih Din 30, 1 kg hrenovk Din 30, 1 kg safalad Din 30, 1 kg posebnih Din 30, 1 kg tlačenk Din 30, 1 kg polsuhih Din 35, 1 kg suhih

kranjskih Din 50, 1 kg braunšviških Din 20 1 kg salami Din 90.

Perutnina: 1 piščanec majhen Din 20—, 1 piščanec večji Din 25—, 1 kokoš Din 30 do 35, 1 petelin Din 30 do 35—, 1 raca Din 40—, 1 gos Din 80—, 1 puran Din 150—, 1 domači zajec, manjši Din 15—, 1 domači zajec večji Din 25. Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka Din 3, 1 liter kisle smetane Din 16, 1 kg surovega masla Din 40, 1 kg čajnega masla Din 56, 1 kg masla Din 40, 1 kg bohinskega sira Din 33 do 44, 1 kg trapistovskega sira Din 28 do 30, 1 kg ementalkega sira Din 60, 1 kg sirčka Din 14, eno jajce Din 1. Pijača: 1 liter starega vina Din 20, 1 liter novega Din 16, 1 liter piva Din 10, 1 liter žganja Din 30. Kruh: 1 kg belega kruha Din 5, 1 štruca v teži 50 dkg Din 2-50, 1 štruca v teži 100 dkg Din 5, 1 kg črnega kruha Din 4-20, 1 štruca v teži 120 dkg Din 5, 1 štruca v teži 60 dkg Din 2-50, žemlja velika Din 1, žemlja mala Din 0-50, 1 kg polbelega kruha Din 4-50, 1 štruca v teži 55 dkg 2-50, 1 štruca v teži 110 dkg Din 5. Sadje 1 kg orehov Din 11, 1 kg luščenih orehov Din 40, 1 kg suhih češpelj Din 10, 1 kg suhih hrušk Din 8. Specerijsko blago: 1 kg kave Portoriko Din 76, 1 kg kave Santos Din 56, 1 kg kave Rio Din 44, 1 kg pražene kave I. vrste Din 92, 1 kg pražene kave II. vrste Din 68, 1 kg pražene kave III. vrste Din 48, 1 kg čaja Din 60 do 140, 1 kg kristal belega sladkorja Din 12-50, 1 kg sladkorja v kockah Din 14-50, 1 kg medu Din 20, 1 kg kavne primesi Din 20, 1 kg riža I. vrste Din 12, 1 kg riža II. vrste Din 8, 1 kg riža III. vrste Din 5, 1 liter namiznega olja Din 20, 1 liter olivnega olja Din 24 do 40, 1 liter bučnega olja Din 17, 1 liter vinskega kisa D 3-50, 1 liter navadnega kisa Din 2, 1 liter petroleja Din 7-50, 1 liter špirita denat. Din 11, 1 kg soli Din 2-50, 1 kg celega popra Din 68, 1 kg mletega popra Din 70, 1 kg paprike Din 40, 1 kg sladke paprike Din 48, 1 kg testenin I. vrste Din 12, 1 kg testenin II. vrste Din 8, 1 kg mila Din 15, 1 kg karbida Din 7, 1 kg sveč Din 17, 1 kg kvasa Din 32, 1 kg marmelade Din 20 do 30. Mleviski izdelki: 1 kg moke št. 00 Din 4-10, št. 0 Din 4-10, št. 2 Din 3-75, št. 4 Din 3-10, št. 5 Din 2-65, št. 6 Din 2-20, št. 7½ Din 1-50, 1 kg ržene enotne moke Din 2-80, 1 kg pšeničnega zdroba Din 4-30, 1 kg koruznega zdroba Din 2-50, 1 kg pšeničnih otrobov Din 1-30, 1 kg koruzne moke Din 1-60, 1 kg ajdove moke Din 4-50, 1 kg kaše Din 3-60, 1 kg ješprenja Din 3-70, 1 kg ovsnega riža Din 7. Žito: q pšenice Din 230, q rži Din 200, q ječmena Din 200, q ovsu Din 185, q prosa Din 300, q koruze Din 140, q ajde Din 220, q fižola Din 300 do 400, q graha Din 1500, q leče Din 1600. Kurivo: q premoga, črni trboveljski Din 46, q premoga, črni zabukovski

Din 49, q premoga, rjavi Din 25, m³ trdih drv Din 120 do 130, 100 kg trdih drv Din 36, m³ mehkih drv Din 110, 100 kg mehkih drv Din 28. Krma: q sladkega sena Din 70, q polsladkega sena Din 60, q kislega sena Din 50, q slame Din 50, prešana stane več Din 8. Zelenjave in gobe: 1 kom. glavate solate Din 0-50 do Din 1, 1 kom. štrunate Din 0-50 do Din 1, 1 krožnik zgodne drobne solate Din 1, 1 kg zgodnega zelja Din 10, 1 kg ohrovtu Din 10, 1 kg karfijskega Din 10, 1 kg špargljev Din 25, 1 komad kolerabe Din 1, 1 krožnik špinat Din 1-50, 1 kg kumar Din 10, 1 kg graha v stročju Din 6, 1 kg čebule Din 5, 1 kg česna Din 12, 1 kg krompirja Din 1-25, 1 kg novega krompirja Din 4.

Dobava-prodaja

Dobave. Splošni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 14. junija t. l. ponudbe glede dobave papirja. — Širojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 17. junija t. l. ponudbe glede dobave 30 ton bukovega oglja; do 18. junija t. l. glede oddaje ca. 800 komadov raznih pil v popravilo in nasekovanje; do 20. junija t. l. pa glede dobave 1200 zvitkov brzinomerilnih trakov. — Prometno-komercialni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema od 18. junija t. l. ponudbe glede dobave 15 m³ smrekovih desk. — (Predmetni pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.)

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 6. junija t. l. ponudbe glede dobave platenih plaščev in 200 kg snailne volne. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 20. junija t. l. ponudbe glede dobave 1000 kg kristalne sode, 6 komadov cevi ter glede dobave električnega materiala. — Direkcija državnega rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 21. junija t. l. ponudbe glede dobave sesalke za mazanje cilindrov male lokomotive. — Dne 16. junija t. l. se bo vršila pri Komandi III. armijske oblasti v Skoplju licitacija glede dobave lesenega in železnega orodja za pekarno. — Dne 21. junija t. l. se bo vršila pri strojnem oddelku Direkcije državnih železnic v Subotici ofertalna licitacija glede dobave 7000 kg firneža in 1200 kg cinkovega belila. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Dne 18. junija t. l. se bo vršila pri ekonomskem oddelku Ministrstva vojske in mornarice v Beogradu licitacija glede dobave gonilnih jermenov. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjenem oddelku.)

PAFF šivalne stroje
UCH kolesa po ugodni ceni in
tudi na obroke, dobite le pri tvrdki

Ign. VOK
Ljubljana,
Tavčarjeva ulica 7.

PODRUŽNICE: NOVO MESTO • KRANJ

KASTELIC IN DRUG
TRGOVINA S PAPIRJEM NA VELIKO
LJUBLJANA
ALEKSANDROVA CESTA ŠT. 9
PRITLIČJE LEVO
GLAVNO ZASTOPSTVO ZA SLOVENIJO
Združenih papirnic Vevče, Goričane in Medvode d. d. v Ljubljani in Sladkogorske tovarne papirja in lepenke d. z o. z., Sladki vrh

Veletgovina
A. ŠARABON
v Ljubljani
priporoča
špecerijsko blago
raznoverstno žganje,
moko in došne pri-
delke. — Raznoverstno
rudninsko vodo.
Lastna pražarna za ka-
vo in mlin za dišave s
električnim obratom.
Ceniki na razpolago!

Naročajte
in razširjajte
TRGOVSKI LIST

- KNJIGOVEZNICA -
K. T. D.
LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6
II. NADSTR. NUDI PO IZREDNO NIZKIH CENAH:

SALDA-KONTE	ODJEMALNE
ŠTRACE	KNJIŽICE
JOURNALE	RISALNE
ŠOLSKE	BLOKE
ZVEZKE-MAPE	I. T. D.

• Račune, memorandume, cenike,
naročilnice v blokch s poljubnim
številom listov, kuverte, etikete in
vse druge komercialne tiskovine
dobavlja hitro po zmernih cenah

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, Gregorčičeva ulica 23
TELEFON 2552 — Za večja naročila zahtevajte proračun!